

FALSIFICATIES.

Bij 't opruimen van „allerlei rommel” viel me een dezer dagen 'n doosje in handen waarin, keurig in watten verpakt, 'n goliathkever.

En plots schoot me weer te binnen, de wonderlijke historie met dit exemplaar van *Goliathus druryi* M. L., eenmaal beleefd.

Ruim dertig jaar geleden was ik, omstreeks Kerstmis, in de Geulemer grotten op zoek naar vleermuizen. En nog zie ik — als gebeurde 't gisteren — hoe mijn gids in één der donkerste hoeken van de krocht wat oprapte, althans gebaarde alsof.... En hij vertoonde aan mijne verbaasde blikken iets, wat men op de allerlaatste plaats zou hebben gaan zoeken in de mergelgroeve van Geulem. In zijn hand lag... 'n doode goliathkever, 'n bewoner van tropisch Afrika. En nu nog doet 't me deugd, als ik denk aan 't onschuldig gezicht van den goeden man, die stokstijf volhield, dien „grooten worm” daar net gevonden te hebben en hem me graag wilde afstaan. „Nee, nee, ik behoefde hem er niks voor te geven; hij was blij me een plezier te kunnen doen. Maar ja, de tijden waren slecht; hij had vrouw en kinderen en weinig verdiensten. De vondst van zoo'n „worm” en dan juist in presentie van een liefhebber, zooals ik was, was een buitenkansje”, zoo ratelde hij door.

Goliath-kever.

De „liefhebber” dacht er 't zijne van. Als men in Geulem aldus handelde met 't groene hout — want tot 't groene hout meende ik me op dat oogenblik te mogen rekenen — wat had dan aldaar het dorre te verwachten en hoe zouden gewone toeristen worden beetgenomen door dezen leeperd, die klaarblijkelijk beschikte over een ruim betrouwen in de menschelijke onwetendheid en over een nog ruimer geweten. Ik vond 's mans poging om de Limburgsche grotten-fauna te vermeerderen met een reuze-kever uit Afrika, zóó origineel, dat ik 't niet van me kon verkrijgen om ze onbeloond te laten. *Goliathus* verhuisde in mijn bezit en is daarin nu al meer dan 30 jaren gebleven, al is hij in den loop der jaren, zooals ik zei, terecht gekomen tusschen allerlei rommel.

Dit was de eerste falsificatie, welke ik in de Limburgsche grotten beleefde. Maar ze zou niet de laatste en evenmin de ergste zijn.

Eertijds bloeide er te Maastricht een vereeniging onder den naam van „Société des Amis des Sciences, Lettres et Arts”. Die was hier al meer dan 100 jaren geleden, want in de boekerij van ons Museum bevindt zich een lijvig handschrift van J. L. Franquinet, getiteld: „Réflexions sur les Objections faites par Monsieur Davreux, relativement à une notice sur son mémoire des calcaires Magnésiens par J. L. Franquinet, lue à la séance générale des amis des sciences, lettres et arts, le 2 juillet 1827.”

En een ander van meer bescheiden omvang: „Mémoire sur un moyen simple et facile de faire des Lentilles pour Loupes et Microscopes, lu à la séance etc du mois d'Avril 1832..”

En nog een derde zeer uitgebreid: „Notice sur les cryptogames des Environs de Maestricht lue à la séance etc du mois de Novembre 1833”. Zooals men ziet, werden in de Société diverse takken van wetenschap beoefend.

Uit een groote collectie recente schelpen en koralen, welke van les Amis afkomstig is en thans berust in 't Natuurhistorisch Museum te Maastricht, blijkt, dat de leden dezer Vereeniging ook ijverige verzamelaars waren van natuurhistorische voorwerpen.

Dat wisten we ook, dank 't palaeontologisch Museum, hetwelk tot voor ettelijke jaren was ondergebracht in den St. Pietersberg en bestond uit fossiele dierresten van de voormalige Senoonzee. De inhoud van dit Museum is nu door de Enci geschonken aan het Natuurhistorisch Museum van Maastricht. En dat is maar goed ook. De voorwerpen toch, met liefde door les Amis verzameld en door wijlen Dr. Schols, het laatst levende lid der Vereeniging, destijds ondergebracht in den St. Pietersberg, hadden danig te lijden van vocht en stof en dreigden in de groeve verloren te gaan.

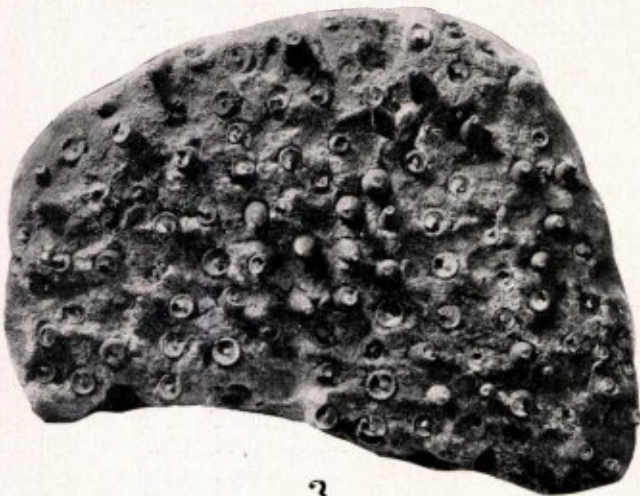
Dat ware heusch jammer geweest, al was het alléén maar, omdat deze collectie ettelijke voorwerpen bevat, wier teniet gaan een onherstelbaar verlies zou geweest zijn, zoo niet voor de wetenschap, dan toch voor 't tot uiting komen der genialiteit, waarmee eenmaal op het gebied van krijtfossielen in Zuid-Limburg is geknoeid geworden.

1

2

3

5

4

Blijkens de hier volgende afbeeldingen hadden er vervalschingen plaats op groote schaal.

Zoo op 't eerste gezicht lijkt afbeelding 1 een mergelblok, waarin een groot aantal krijtfossielen van zeer verschillenden aard.

't Is alsof een gelukkig toeval, ongeveer 110 miljoen jaren geleden — zoo oud immers zou het Maastrichter krijt zijn — hier als 't ware een conglomeraat van dierresten uit de Senoonzee heeft geschapen.

Mis hoor!

De schepper van dit conglomeraat was zeer waarschijnlijk een „blokbreker” of gids uit Sint Pieter, die op vernuftige wijze, en gros, deed, wat de natuur minder grootscheeps tot stand bracht. Waar de laatste zoo hier en daar heel zuinig de resten van een of ander zeewezen wist in te betten in 't zand, wat wij later krijt of mergel zouden noemen, schrok onze Sint Pieter naar er niet voor terug, 'n gansche school van diverse zeedieren te laten aanrukken, en in een betrekkelijk klein steenbrok te begraven.....

Hier voor bediende hij zich van fijn gemalen mergel, welke hij vermengde met dun opgeloste schrijnwerkerslijm. Daarvan maakte hij een papje, goot dit in een vorm en stopte er kris kras, hot en haar, allerlei voorwerpen in uit de dierenwereld, welke hij meende, dat geschikt waren om zijn maaksel te doen doorgaan voor een natuurproduct uit 't Maastrichter krijt.

En zoo zien we hier vredig bij elkaar zoo wat haast de gansche voorhistorische tufkrijtfauna vertegenwoordigd. Ik tel er resten van koralen, en bryozoën, van bivalven en cephalopoden, van visschen en sauriërs. „In 't veen let men niet op een turf” luidt een Hollandsch spreekwoord.

Onze falsaris behoefde niet te letten op een fossiel, meer of minder. Klaarblijkelijk heeft hij ze in den loop der jaren ijverig verzameld, en stopte ze nu kwistig in zijn creatie, welke hij straks tegen een zoet winstje zal verkoopen, als onvervalscht natuurproduct uit den St. Pietersberg.....

Zien we in afbeelding 1 niet één enkele gastropode, blijkens afbeelding 2 moeten nu vooral zeeslakken dienen, om 's mans scheppingsdrang tot uiting te brengen. Slechts de poovere rest van maar één tweekleppige, een *Ostrea unguolata*, is hier verzeild geraakt tusschen een aantal buikpootigen.

Toch is de bedrijver van zooveel wetenschappelijke snoodheid tot nog toe ietwat eerlijk gebleven.

De fossielen, waarvan hij zich bij zijn vervalschingen bediende, waren allemaal afkomstig uit 't Maastrichter krijt.

Erger maakt hij het, waar we hem bezig zien in afbeelding 3.

Hier schrikt hij er niet voor terug, allerzonderlingst om te springen met geologie en palaeontologie. Hij heeft, naar 't boven beschreven recept, een steen vervaardigd uit de krijtperiode, het tweede tijdperk dus van onze aardgeschiedenis en geneert zich niet, om in dien steen, mannetje naast mannetje — een gansch regiment *Cerithium plicatum* Brug. te stoppen...., maar vergeet, dat in 't tweede tijdperk van 't bestaan dezer *Cerithium* nog

geen sprake was. Die toch dateert eerst uit de derde periode, het Tertiair.

Eenmaal zoover op 't pad der boosheid, vervalt onze man immer van erger tot erger en schrikt niet meer terug voor het plegen van het grofste bedrog. „Abyssus abyssum invocat”.

Zie hem maar bezig in afbeelding 4. Hier brengt hij in éénzelfde mergelblok, resten samen van dieren uit het tweede en uit het vierde, 't huidige tijdperk.

Klaarblijkelijk heeft hij zich voorzien van een portie schelpen, opgeraapt ergens langs 't strand onzer Noordzee en gaat daarmee aan 't creëren van de meest onmogelijke combinaties op palaeontologisch gebied.

De geschiedenis verhaalt van de Beringersche of Würzburger „Spottsteine” uit 't laatst van de 18de eeuw en vertelt, hoe de bedrivers van die vervalschingen steeds drierster te werk gaande, eindigden met den goeden naieven professor Beringer een voorwereldlijk baksel te laten vinden, waarop stond „Vivat Beringerus”.

Onze Sint Pietersche falsaris was mooi op weg de Würzburger collega's misschien nog te overtreffen.

Want, waar hij, blijkens afbeelding 5, er geen bezwaar in zag, om een paardebots te doen doorgaan voor een fossiel uit 't Maastrichter krijt, zie ik hem best in staat om, ware hij zoo voortgegaan, nog eens de resten van menschenlijke ledematen te metamorphiseeren in die van een tijdgenoot van de Maashagedis.

En zóo hadden we dan gekregen: „homo testis Mosasauri camperi” — de mensch, die leefde ten tijde van den Mosasaurus — 'n niet onaardig pendant van dien anderen: „homo diluvii testis et theoskopos” — de mensch, getuige van den zondvloed en die God heeft gezien.....

Jos. Cremers.

WILDE KAMPERFOELIE. (*LONICERA PERICLYMENUM* L.)

Kamperfoelie behoort tot de weinige inheemsche houtgewassen, die zich door winden van den stam om andere omhoogslingeren en dus als een echte liane opgevat kan worden.

De stammen winden altijd van links naar rechts; de eerste winding begint meestal op $\pm \frac{1}{2}$ meter hoogte.

Aanvankelijk drukken ze zich los tegen de steunplant aan, maar langzamerhand kunnen ze tot 3 à 4 cm diep in den houtstam groeien. Ofschoon hierbij veel afhangt van de hardheid van 't hout, maken ze ten slotte zelfs in den hardsten stam diepe groeven. Hierbij valt op, dat stammen der Kamperfoelie onder elkaar geen groeven maken.

Natuurlijk tracht de steunstam zich tegen den opdringer te verweren. Meestal is dit echter vergeefsche moeite en 't lukt hem maar zelden, de Kamperfoelie-windingen door woekering van weefsels te overgroeien. Bijna altijd wint de Kamperfoelie het en als deze eenmaal de toppen van een boom of heester bereikt heeft, legt ze haar vertakkingen over deze heen en beneemt ze niet alleen